

دیدگاه کتابداران کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان نسبت به ویژگی‌های محیط رابط نرم‌افزار پارس آذرخش و بهره‌گیری از آن‌ها*

سیما شفیعی^۱، رسول نوری^۲، علیرضا رحیمی^۳، پریسا شفیعی^۴، رقیه قضاوی^۵

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: نرم‌افزار کتابخانه، برنامه‌ای رایانه‌ای برای ذخیره، پردازش و بازیابی اطلاعات در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی است. محیط رابط در نرم‌افزار کتابخانه‌ای بخشی از نرم‌افزار است که تعامل کاربر با نرم‌افزار را برقرار می‌سازد و انتقال اطلاعات کاربر به نظام و بالعکس توسط آن صورت می‌گیرد. هدف از اجرای این پژوهش، شناسایی دیدگاه کتابداران کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان نسبت به ویژگی‌های محیط رابط نرم‌افزار پارس آذرخش در سال ۱۳۸۸ بود.

روش بررسی: این مطالعه از دسته‌ی مطالعات توصیفی-مقطعی بود که در سال ۱۳۸۸ انجام شد. برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌ی محقق ساخته متشکل از ۵۱ سؤال استفاده شد و جامعه‌ی این پژوهش، کتابداران کتابخانه‌های دانشکده‌ای و کتابخانه‌ی مرکزی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (۵۰ نفر) بودند که به صورت سرشماری مورد مطالعه قرار گرفتند. روایی ابزار به وسیله‌ی کارشناسان و متخصصین موضوعی و پایایی آن با استفاده از آزمون Cronbach's alpha (با مقدار ۰/۸۱) تأیید شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، روش‌های آماری توصیفی (توزیع فراوانی، میانگین، انحراف استاندارد) و نیز آزمون همبستگی Spearman مورد استفاده قرار گرفت.

یافته‌ها: از دیدگاه کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، بین متغیرهای مختلف رابط کاربر نرم‌افزار پارس آذرخش، متغیر یادگیری چگونگی کار با نرم‌افزار بیشترین نمره (۳/۵۶ از حداکثر ۵) را به خود اختصاص داد و پس از آن متغیرهای صفحه‌ی نمایش اطلاعات (۳/۴۰)، واژگان و پیام‌های نرم‌افزار (۳) قرار گرفتند. همچنین نمره‌ی کسب شده در مورد راهنمای نرم‌افزار (۲/۶) و سایر امکانات و قابلیت‌های آن کمتر از حد متوسط (۲/۹۶) بود. در مجموع نمره‌ی کسب شده در مورد تعامل با رابط کاربری نرم‌افزار پارس آذرخش در حد متوسط (۳/۲۰) به دست آمد. بین دیدگاه کتابداران در مورد رابط کاربری نرم‌افزار پارس آذرخش و سواد رایانه‌ای کتابداران، هیچ ارتباط معنی‌داری وجود نداشت. همچنین تنها بین وضعیت واژگان و پیام‌های نرم‌افزار و سواد کتابخانه‌ای کتابداران، رابطه‌ی معنی‌دار وجود داشت و بین سایر ویژگی‌های رابط کاربری و سواد کتابخانه‌ای کتابداران هیچ ارتباط معنی‌داری مشاهده نگردید.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد، دیدگاه کتابداران شرکت‌کننده در این پژوهش در مورد ویژگی‌های نرم‌افزار پارس آذرخش در حد متوسطی بود. در میان متغیرهای مورد بررسی، متغیرهای چگونگی کار با نرم‌افزار، صفحه‌ی نمایش اطلاعات و واژگان و پیام‌های نرم‌افزار در وضعیت بهتری قرار داشتند، این در حالی است که متغیرهای راهنما و سایر امکانات و قابلیت‌های نرم‌افزار به بازنگری و ارتقای بیشتری نیاز دارند.

واژه‌های کلیدی: کتابداران؛ رابط کاربر کامپیوتر؛ نرم‌افزار؛ کتابخانه‌ها؛ دانشگاه‌ها

* این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی به شماره‌ی ۲۸۸۱۸۶ و با حمایت مالی مرکز تحقیقات و فناوری اطلاعات در علوم سلامت دانشگاه علوم پزشکی اصفهان می‌باشد.
۱- کارشناس ارشد، کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده‌ی علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه الزهراء، تهران و مدرس دانشگاه پیام نور اصفهان، اصفهان، ایران
۲- مربی، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان و دانشجوی دکتری، مدیریت اطلاعات سلامت، دانشکده‌ی پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران (نویسنده‌ی مسؤول)

Email: nouri@mng.mui.ac.ir

۳- مربی، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران
۴- دانشجوی کارشناسی ارشد، کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده‌ی علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران
۵- دانشجوی کارشناسی ارشد، علم‌سنجی، دانشکده‌ی علوم انسانی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران

اصلاح نهایی: ۱۳۹۱/۷/۱۸

دریافت مقاله: ۱۳۹۰/۱۱/۲۸

پذیرش مقاله: ۱۳۹۱/۱۲/۶

ارجاع: شفیعی سیما، نوری رسول، رحیمی علیرضا، شفیعی پریسا، قضاوی رقیه. دیدگاه کتابداران کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان نسبت به ویژگی‌های محیط رابط نرم‌افزار پارس آذرخش و بهره‌گیری از آن‌ها. مدیریت اطلاعات سلامت ۱۰ (۱): ۱۳۹۲-؟

مقدمه

امروزه نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای به عنوان ابزار مدیریت اطلاعات در کتابخانه‌ها جایگاه خود را تثبیت کرده‌اند. کشور ما هم از این قاعده مستثنا نیست و رشد قابل نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای چه از نظر تعداد و چه از نظر کیفیت، گویای این مسأله است. از آنجایی که کتابخانه به مانند قلب یک مؤسسه است، بسته به نوع محیطی که در آن به فعالیت می‌پردازد، نیاز به نرم‌افزاری منطبق با آن فعالیت‌ها در راستای رسیدن به اهداف مؤسسه خواهد داشت. بنابراین با توجه به سه پارامتر نوع کتابخانه، جامعه‌ی کتابخانه و اهداف آن، کتابداران می‌توانند از بین نرم‌افزارهای موجود، نرم‌افزار دلخواه را انتخاب نموده یا خود به طراحی نرم‌افزار بپردازند (۱).

یکی از ویژگی‌های عمده‌ی نرم‌افزارها باید آن باشد که از شرایط ویژه‌ای برخوردار بوده تا استفاده از آن، چه برای کتابداران و چه مراجعان کتابخانه، ساده، قابل فهم و منطبق با نیازهای خاص آن‌ها باشد. اما متأسفانه نوع جامعه و مجموعه‌ی کتابخانه‌ها و استفاده از نظرات کتابداران در طراحی نرم‌افزارها، از عمده عوامل مطرح در طراحی نرم‌افزارها است که رعایت نشده است، همچنین وجود پاره‌ای مشکلات در نرم‌افزارهای تولیدی، مانع بهره‌گیری مطلوب از سوی کتابداران و استفاده کنندگان کتابخانه‌ها شده است (۱). اقبال و یا عدم اقبال کاربران به یک نظام، می‌تواند نشان دهنده‌ی سودمندی و یا عدم سودمندی آن نظام و بیان کننده‌ی چالش‌ها و مشکلات موجود در این زمینه باشد. یکی از معیارهای سنجش کارایی نظام‌های اطلاعاتی، مشخص کردن میزان رضایت کاربران از عناصر و ویژگی‌های تشکیل دهنده‌ی رابط و در حقیقت میزان رضایت از نحوه‌ی تعامل با نظام می‌باشد (۲).

محیط رابط عبارت است از بخشی در نرم‌افزار که فرمت لازم را برای ورود اطلاعات و ایجاد رکورد جدید، اصلاح رکوردهای موجود، روزآمدسازی فایل‌ها و مانند این‌ها در دسترس قرار می‌دهد. کاربران نهایی نیز برای جستجو و بازیابی اطلاعات از محیط رابط ویژه استفاده می‌کنند. این بخش از نرم‌افزار به‌گونه‌ای طراحی می‌شود که در عین

سادگی، بتواند انواع جستجوها، انواع ارایه‌ی نتایج و انواع نمایش اطلاعات را امکان‌پذیر کرده و سوابق جستجو را مدیریت کند (۳). رابط کاربر در نظام‌های اطلاعاتی، منتقل کننده‌ی اندیشه و فکر طراح، نشان دهنده‌ی ساختار و ارتباط اطلاعات موجود در نظام و دسترس‌پذیر کننده‌ی اطلاعات برای کاربران است. از این رو متخصصان اطلاع‌رسانی باید به طراحی رابط کاربر توجه بیشتری کنند و در فرایند طراحی آن برخی ملاحظات اساسی را در نظر بگیرند. از مهم‌ترین این ملاحظات می‌توان به شناخت جامعه‌ی استفاده کننده، شناسایی وظایف نظام اطلاعاتی، کارکرد و اهمیت عناصر و ویژگی‌های رابط کاربر اشاره کرد (۴).

از جمله عناصر و ویژگی‌های مطرح در رابط کاربر برای طراحان پایگاه‌های اطلاعاتی، اعم از متخصصان برنامه‌نویسی و متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی شامل صفحه‌ی نمایش اطلاعات، زبان محیط رابط، پیام‌های نرم‌افزار، امکانات کمک و راهنمای کاربر، سرعت پاسخگویی، قابلیت استفاده، سادگی و کاربرپسند بودن، موقعیت‌نمایی، امکان تعامل مستقیم میان کاربر و پایگاه و ویژگی‌های زیباشناختی می‌باشد (۴). در حقیقت چهار معیار از دیدگاه کاربر یا استفاده کننده، برای موفقیت نظام‌های خودکار کتابخانه‌ای عبارتند از: منوسازی مناسب و نظام و کاربرپسند بودن آن، آسان بودن استفاده از نظام، خودآموز بودن نظام، تعداد مراکزی که نظام را خریده و نصب نموده‌اند (۵).

با توجه به پارامترهای بیان شده در ارزیابی نظرات کاربران نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای و پایگاه‌های اطلاعاتی، موارد زیر برای رسیدن به هدف مذکور از اهمیت شایانی برخوردار است، وضعیت کلی نرم‌افزار، صفحه‌ی نمایش اطلاعات، واژگان و پیام‌های نرم‌افزار، یادگیری چگونگی کار با نرم‌افزار، راهنمای نرم‌افزار، امکانات و قابلیت‌های جانبی نرم‌افزار.

موارد فوق می‌تواند مورد نظرسنجی کاربران نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای قرار گرفته و به عنوان راهنمایی برای متخصصان مذکور در امر ارتقای عملکردشان باشد.

در سیستم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز

اطلاعات، چگونگی نمایش فهرست برگه‌ی کامل و نیز اطلاعات وضعیت کتاب، چگونگی نمایش امکانات کمکی و راهنما برای استفاده‌ی راحت‌تر کاربران از فهرست بود (۶).

زره‌ساز و همکاران در تحقیق خود میزان رضایت دانشجویان دانشکده‌ی علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه فردوسی مشهد از تعامل با نرم‌افزار سیمرغ را بر اساس عناصر و ویژگی‌های مطرح در رابط کاربر این نرم‌افزار تعیین و این عناصر را مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که وضعیت مواردی چون صفحه‌ی نمایش اطلاعات نرم‌افزار، واژگان و پیام‌های نرم‌افزار، یادگیری چگونگی کار با نرم‌افزار، راهنمای نرم‌افزار و قابلیت‌ها و امکانات نرم‌افزار سیمرغ از دیدگاه کاربران شرکت کننده در این پژوهش در حد متوسط بود (۲).

همچنین مهرداد و عصار‌شهر، در پژوهشی به بررسی و تحلیل عناصر و ویژگی‌های رابط کاربر نرم‌افزار پارس آدرخش و تعیین میزان رضایت دانشجویان دانشگاه شیراز از تعامل با آن پرداختند. بیشترین میزان رضایت مربوط به صفحه‌های نمایش اطلاعات نرم‌افزار و کمترین میزان رضایت مربوط به واژگان و پیام‌های نرم‌افزار بود و بین جنسیت، سابقه و میزان آشنایی دانشجویان با نرم‌افزار پارس آدرخش و همچنین سواد کتابخانه‌ای و سواد رایانه‌ای با میزان رضایت آن‌ها از تعامل با این نرم‌افزار، رابطه‌ی معنی‌دار وجود نداشت. در مقابل، رابطه‌ی معنی‌دار میان میزان استفاده از نرم‌افزار و میزان رضایت آن‌ها از تعامل با نرم‌افزار پارس آدرخش وجود داشت. به طور کلی نتایج نشان داد که دانشجویان شرکت کننده در این پژوهش در حد متوسطی از تعامل با نرم‌افزار پارس آدرخش رضایت داشتند (۷).

طبرسا و نوکریزی، در پژوهشی به بررسی میزان و عوامل مؤثر بر فهم کتابداران ۴۴ کتابخانه‌ی دانشگاهی از واژگان محیط رابط در نرم‌افزار کتابخانه‌ی سیمرغ پرداختند. نتایج نشان داد که میزان درک کلی کتابداران از واژگان محیط رابط نرم‌افزار سیمرغ، ۵۸/۴ درصد بود که با میزان درک مطلوب (۸۰ درصد) تفاوت معنی‌دار داشت. همچنین بین میزان درک کتابداران شاغل در بخش‌های مختلف کتابخانه از واژگان

دسترسی و بازیابی دقیق و تا حد ممکن سریع اطلاعات و منابع اطلاعاتی بهداشتی و درمانی موجب بهبود امر آموزش، پژوهش و رفع نیازهای اطلاعاتی و در نهایت دستیابی به اهداف سلامت در جامعه می‌شود. یکی از مهم‌ترین مراکز آموزش عالی در زمینه‌ی بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز دانشگاه علوم پزشکی اصفهان است که علاوه بر کتابخانه‌ی مرکزی دارای کتابخانه‌های دانشکده‌ای و بیمارستان‌های آموزشی است. یکی از استانداردهای طراحی نرم‌افزار، دیدگاه‌سنجی از کاربران این نرم‌افزارها است. بررسی دیدگاه و استفاده از نظرات کتابداران کتابخانه‌های دانشگاه که مدیران اصلی جامعه‌ی اطلاعاتی و هدایت کننده‌ی نظرات جامعه‌ی مخاطب به تولید کنندگان نرم‌افزارهای جامع یکپارچه‌ای ایران می‌باشند، در طراحی و بهبود خدمات ارایه شده و رفع کاستی‌های احتمالی در نرم‌افزار مورد استفاده در کتابخانه‌های این مرکز به طور حتم مفید خواهد بود.

بر این اساس، پرسش‌های پژوهش حاضر عبارتند از: وضعیت صفحه‌ی نمایش اطلاعات، واژگان و پیام‌ها، راهنمای نرم‌افزار، امکانات و سایر قابلیت‌های نرم‌افزار و در مجموع رضایت کتابداران از تعامل با رابط کاربری نرم‌افزار پارس آدرخش چگونه است؟

تاکون پژوهش‌های زیادی جهت بررسی میزان رضایت کاربران از تعامل با نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای در ایران و خارج انجام شده است، که در ادامه‌ی بحث به برخی از مهم‌ترین آن‌ها اشاره می‌شود.

فتاحی و پریرخ، طی پژوهشی، اصولی را شناسایی کردند که می‌تواند بر کیفیت و در نتیجه میزان مفید بودن نمایش در فهرست‌های رایانه‌ای بیفزاید، این اصول شامل اصل فهم بهتر اطلاعات، ارایه‌ی مقدار کافی اطلاعات، نظم و ترتیب منطقی نمایش، انعطاف‌پذیری نمایش، راهنمایی و کمک به کاربر و زیبایی در نمایش بود. همچنین ایشان زمینه‌های ارزیابی و ارتقای کیفیت نمایش در فهرست‌های رایانه‌ای را مورد شناسایی قرار دادند که شامل چگونگی نمایش کوتاه و خطی نتایج جستجو در فهرست‌های رایانه‌ای، طرح کلی صفحه‌ی نمایش، چگونگی کاربرد برچسب‌ها در نمایش

گرفته است. همان‌گونه که از نتایج به دست آمده در پژوهش‌های بررسی شده استنباط می‌شود، وضعیت نمایش اطلاعات و در کل رابط کاربر گزینه‌های بررسی شده در حد مطلوب و مورد انتظار نیست. همچنین در اغلب پژوهش‌های انجام گرفته، رضایت کاربران (دانشجویان) نرم‌افزار، مورد بررسی قرار گرفت و کتابداران به عنوان کاربران اصلی نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای کمتر مورد توجه قرار گرفتند. از این رو انجام پژوهش حاضر ضروری به نظر می‌رسد.

با توجه به این‌که نرم‌افزار مورد استفاده در کتابخانه‌های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اصفهان پارس آذرخش بود، هدف اجرای این پژوهش از آن جهت بود که به ارزیابی ویژگی‌های محیط رابط نرم‌افزار کتابخانه‌ای پارس آذرخش از دیدگاه کتابداران این دانشگاه بپردازد.

روش بررسی

این مطالعه از دسته‌ی مطالعات توصیفی-مقطعی بود که در سال ۱۳۸۸ انجام شد. برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌ی محقق ساخته متشکل از ۵۱ سؤال استفاده شد و جامعه‌ی این پژوهش، کتابداران کتابخانه‌های دانشکده‌ای و کتابخانه‌ی مرکزی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (۵۰ نفر) بودند که به صورت سرشماری مورد مطالعه قرار گرفتند. منظور از کتابخانه‌های دانشکده‌ای، کتابخانه‌ی دانشکده‌های بهداشت، توان‌بخشی، پرستاری، پزشکی، داروسازی، دندان‌پزشکی، مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی و کتابخانه‌ی مرکزی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بود. روی ابزار به وسیله‌ی کارشناسان و متخصصین موضوعی و پایایی آن با استفاده از آزمون Cronbach's alpha (با مقدار ۰/۸۱) تأیید شد. پرسش‌نامه با بخشی در مورد اطلاعات دموگرافیک فرد آغاز گردید، بخش اصلی پرسش‌نامه شامل ۸ قسمت بود که شامل وضعیت کلی نرم‌افزار (شامل ۴ سؤال)، صفحه‌ی نمایش اطلاعات (شامل ۱۰ سؤال)، واژگان و پیام‌های نرم‌افزار (شامل ۷ سؤال)، یادگیری چگونگی کار با نرم‌افزار (شامل ۵ سؤال)، راهنمای نرم‌افزار (شامل ۵ سؤال)، سایر امکانات و قابلیت‌های نرم‌افزار (شامل ۵ سؤال)، سواد رایانه‌ای (شامل ۱۰ سؤال) و سواد کتابخانه‌ای

محیط رابط، تفاوت معنی‌دار وجود داشت. بین میانگین نمرات میزان درک کتابداران از واژگان بخش فنی نرم‌افزار و واژگان بخش جستجو و نیز میزان درک کتابداران با مقاطع تحصیلی مختلف، کتابداران دانش‌آموخته در رشته‌ی کتابداری و دانش‌آموخته در دیگر رشته‌ها و کتابداران با سوابق و تجربه‌ی کاری مختلف، تفاوت معنی‌داری وجود نداشت (۸).

در پژوهش دیگری هاشم‌زاده و یگانه‌فر، به بررسی نمادهای تصویری محیط رابط گرافیکی نرم‌افزار سیمرغ و تحلیل میزان درک کاربران این نرم‌افزار در دانشگاه بیرجند از تعامل با این محیط پرداختند. درک کلی پاسخگویان از این نمادها، ۳۸/۵ درصد بود که با درک مطلوب (۶۰ درصد) تفاوت معنی‌دار داشت. در میزان درک پاسخگویان مقاطع تحصیلی مختلف از نمادها، تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد و همچنین نحوه‌ی درک پاسخگویان از نمادهای صفحات مختلف بخش جستجوی این نرم‌افزار، همسان نبود (۹).

Chan، در پژوهشی وضعیت نمایش اطلاعات فهرست رایانه‌ای پیوسته‌ی ۱۲ کتابخانه‌ی دانشگاهی و ۱۰ کتابخانه‌ی عمومی کانادا را مورد بررسی قرار داد. یافته‌ها نشان داد میان طرح نمایش اطلاعات در فهرست‌های موجود و طرح ایده‌آل، فاصله‌ی زیادی وجود دارد. از چهار بخش مورد نظر، «طرح صفحه‌ی نمایش» از مجموع ۱۰۰ نمره، کمترین امتیاز را (۵۹) برای کتابخانه‌های دانشگاهی و ۵۵ برای کتابخانه‌های عمومی) به دست آورد. بالاترین امتیاز را نرم‌افزار NOTIS و پایین‌ترین امتیاز را نرم‌افزار SPIRS دریافت کردند. در میان چهار زمینه‌ی مورد پژوهش، کمترین امتیاز به «طرح کلی صفحه‌ی نمایش» تعلق گرفت (۱۰).

Ahmed و همکاران در پژوهشی با عنوان «مطالعه‌ی آموزش و به‌یادسپاری رابط بازیابی اطلاعات مبتنی بر وب» به این نتیجه دست یافتند که پس از آموزش کاربران جهت استفاده از رابط کاربری نرم‌افزار، رضایت ایشان از رابط کاربری نرم‌افزار افزایش می‌یابد، اما با گذشت زمان، این رضایت کاهش شدیدی پیدا می‌کند (۱۱).

همان‌طور که مشاهده می‌شود، نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای در ایران و خارج از آن مورد بررسی محققان متعددی قرار

در بخش اول پرسش‌نامه، نظرات و دیدگاه‌های کتابداران در مورد وضعیت کلی نرم‌افزار مورد بررسی قرار گرفت که در جدول ۱ ارایه شده است.

با توجه به جدول ۱، وضعیت کلی نرم‌افزار از دیدگاه کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بالاتر از حد متوسط (۳/۷۲) بود.

یکی از متغیرهای مورد بررسی در این پژوهش، وضعیت صفحه‌ی نمایش اطلاعات در نرم‌افزار بود. پاسخ‌های به دست آمده نشان داد میانگین نمره‌ی اخذ شده‌ی کتابداران از این متغیر ۳/۴۰ بود.

در بخش سوم پرسش‌نامه، از نظرات کتابداران در مورد واژگان و پیام‌های نرم‌افزار سؤال شد. میانگین نمره‌ی به دست آمده از دیدگاه کتابداران در مورد این متغیر برابر ۳ بود. متغیر دیگری که در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفت، چگونگی کار با نرم‌افزار پارس آدرخش بود که میانگین مجموع نظرات کتابداران بالاتر از حد متوسط و برابر ۳/۵۶ به دست آمد.

در بخش پنجم پرسش‌نامه، نظرات کتابداران در مورد راهنمای نرم‌افزار مورد بررسی قرار گرفت که میانگین مجموع به دست آمده ۲/۶۰ بود.

نتایج حاصل از بررسی دیدگاه کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در خصوص سایر امکانات و قابلیت‌های نرم‌افزار پارس آدرخش پایین‌تر از حد متوسط (۲/۹۶) بود.

به منظور بررسی دیدگاه کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان نسبت به ویژگی‌های محیط رابط نرم‌افزار پارس آدرخش و میزان رضایت کتابداران شرکت کننده در این پژوهش، از تعامل و استفاده از این نرم‌افزار، شاخص‌های

(شامل ۵ سؤال)، که این سؤال‌ها با استفاده از گزینه‌های بسیار کم، کم، متوسط، زیاد و بسیار زیاد قابل پاسخگویی بودند. پرسش‌نامه‌ها در میان ۵۰ نفر از کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان توزیع شدند، که در نهایت ۳۹ نفر پرسش‌نامه را بازگرداندند. در این پژوهش آماره‌های توصیفی و تحلیلی با استفاده از نرم‌افزار SPSS (SPSS Inc., Chicago, IL) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. آماره‌های توصیفی مورد استفاده در این پژوهش، توزیع فراوانی، درصد فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد بود و برای تعیین وجود رابطه‌ی معنی‌دار بین متغیرهای رضایت از رابط کاربری نرم‌افزار پارس آدرخش و سواد رایانه‌ای کتابداران و نیز وجود رابطه‌ی معنی‌دار بین متغیرهای رضایت از رابط کاربری نرم‌افزار پارس آدرخش و سواد کتابخانه‌ای کتابداران، از آزمون همبستگی Spearman استفاده گردید.

یافته‌ها

در این بخش ابتدا به بررسی توصیفی جامعه‌ی مورد بررسی پرداخته شد. توزیع فراوانی کتابداران مورد بررسی به تفکیک هر کتابخانه عبارت بود از: کتابخانه‌ی دانشکده‌ی پزشکی ۵ نفر، دانشکده‌ی داروسازی ۴ نفر، دانشکده‌ی دندان پزشکی ۵ نفر، دانشکده‌ی بهداشت ۴ نفر، دانشکده‌ی پرستاری و مامایی ۳ نفر، دانشکده‌ی توان‌بخشی ۳ نفر، دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی ۴ نفر و کتابخانه‌ی مرکزی ۱۱ نفر. از میان ۳۹ نفر کتابدار شرکت کننده در پژوهش، ۱۸ نفر دارای مدرک تحصیلی کارشناسی و ۹ نفر دارای مدرک کارشناسی ارشد بودند. لازم به ذکر است که ۷ نفر از پاسخ‌دهندگان به مدرک تحصیلی خود اشاره‌ای نکردند.

جدول ۱: وضعیت کلی نرم‌افزار پارس آدرخش از دیدگاه کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

وضعیت کلی نرم‌افزار	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	میانگین	انحراف استاندارد
کار با این فهرست رایانه‌ای آسان است	۱۳	۱۲	۱۳	۱	۰	۳/۹۴	۰/۸۸
کار با این نرم‌افزار خسته کننده است	۱۳	۱۵	۹	۲	۰	۴/۰۰	۰/۸۸
با استفاده از این نرم‌افزار به منابع اطلاعاتی مورد نیاز دست یافته‌ام	۹	۱۹	۸	۳	۰	۳/۸۷	۰/۸۶
به نظر من، این نرم‌افزار دارای انعطاف‌پذیری لازم می‌باشد	۱	۱۳	۱۶	۷	۲	۳/۱۰	۰/۹۱
میانگین مجموع						۳/۷۲	۰/۸۸

نظرات کتابداران نشان داد که دیدگاه آن‌ها در مورد متغیرهای راهنمای نرم‌افزار و سایر امکانات و قابلیت‌های نرم‌افزار کمتر از حد متوسط بود. در مجموع می‌توان نتیجه گرفت که رابط کاربری نرم‌افزار پارس آذرخش، از دیدگاه کتابداران در وضعیت متوسط (۳/۲۰) قرار دارد.

عوامل بسیاری ممکن است بر میزان رضایت کاربران از تعامل با نظام‌های رایانه‌ای مؤثر باشند، که در این پژوهش تأثیر دو عامل سواد رایانه‌ای و سواد کتابخانه‌ای بر دیدگاه کتابداران در مورد رابط کاربری نرم‌افزار پارس آذرخش مورد سنجش قرار گرفت. میانگین نمره‌ی اخذ شده‌ی سواد رایانه‌ای کتابداران برابر ۳/۴۱ بود، که با توجه به طیف ارایه شده در سطور قبل، سواد رایانه‌ای کتابداران در وضعیت متوسط (۳/۴۱)، متوسط = ۲/۵۱ > میانگین > ۳/۵) قرار گرفت. بنابراین با توجه به وضعیت سواد رایانه‌ای و دیدگاه کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان نسبت به نرم‌افزار پارس آذرخش، به بررسی تأثیر سواد رایانه‌ای کتابداران بر دیدگاه آن‌ها از تعامل با نرم‌افزار پرداخته شد. در جدول ۳ میزان همبستگی بین متغیرهای مورد بررسی رابط کاربری نرم‌افزار پارس آذرخش و سواد رایانه‌ای کتابداران مورد بررسی قرار گرفت.

همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده شد، مقدار P به دست آمده برای هر یک از متغیرهای رابط کاربری نرم‌افزار پارس آذرخش و سواد رایانه‌ای کتابداران بیشتر از ۰/۰۵ بود که نشان داد بین رضایت از رابط کاربری نرم‌افزار پارس آذرخش و سواد رایانه‌ای کتابداران هیچ ارتباطی وجود ندارد.

در بخش بعدی پرسش‌نامه، سواد کتابخانه‌ای کتابداران مورد بررسی قرار گرفت. میانگین نمره‌ی حاصل از سواد کتابخانه‌ای کتابداران شرکت کننده در پژوهش ۳/۵۵ بود که با توجه به طیف ارایه شده، سواد کتابخانه‌ای کتابداران در وضعیت خوب (۳/۵۵)، زیاد = ۳/۵۱ > میانگین > ۴/۵) قرار داشت. با

آماری (میانگین و انحراف معیار) هر یک از متغیرهای میزان رضایت در جدول ۲ محاسبه و در نهایت دیدگاه کلی کتابداران از رابط کاربری نرم‌افزار پارس آذرخش تعیین گردید.

جدول ۲: نمره‌ی جنبه‌های مختلف رابط کاربری نرم‌افزار پارس آذرخش از دیدگاه کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

جنبه‌های مختلف رابط کاربری نرم‌افزار	میانگین	انحراف معیار	تعداد
وضعیت کلی نرم‌افزار	۳/۷۲	۰/۸۸	۳۹
صفحه‌ی نمایش اطلاعات	۳/۴۰	۰/۸۳	۳۹
واژگان و پیام‌های نرم‌افزار	۳/۰۰	۰/۹۱	۳۹
یادگیری چگونگی کار با نرم‌افزار	۳/۵۶	۰/۹۳	۳۹
راهنمای نرم‌افزار	۲/۶۰	۰/۹۶	۳۹
سایر امکانات و قابلیت‌های نرم‌افزار	۲/۹۶	۰/۹۳	۳۹
رضایت از رابط کاربری نرم‌افزار	۳/۲۰	۰/۹۰	۳۹

چنان‌چه طیف زیر را برای سنجش وضعیت رابط کاربری نرم‌افزار پارس آذرخش از دیدگاه کتابداران در نظر بگیریم:

بدون رضایت = ۰ > میانگین > ۰/۵

رضایت بسیار کم = ۰/۵۱ > میانگین > ۱/۵

رضایت کم = ۱/۵۱ > میانگین > ۲/۵

رضایت متوسط = ۲/۵۱ > میانگین > ۳/۵

رضایت زیاد = ۳/۵۱ > میانگین > ۴/۵

رضایت بسیار زیاد = ۴/۵۱ > میانگین > ۵

می‌توان نتیجه گرفت، در میان متغیرهای مورد بررسی از رابط کاربری نرم‌افزار پارس آذرخش، متغیرهای وضعیت کلی نرم‌افزار، صفحه‌ی نمایش اطلاعات، واژگان و پیام‌های نرم‌افزار و یادگیری چگونگی کار با نرم‌افزار در وضعیت متوسط و بالاتر قرار داشتند، که به معنای رضایت در سطح متوسط کاربران از این متغیرهای نرم‌افزار بود. همچنین

جدول ۳: نتایج آزمون همبستگی بین متغیرهای رابط کاربری نرم‌افزار و سواد رایانه‌ای کتابداران

وضعیت کلی صفحه‌ی نمایش	واژگان و پیام‌های نرم‌افزار	یادگیری چگونگی راهنمای	سایر امکانات و قابلیت‌های نرم‌افزار
وضعیت کلی نرم‌افزار	۰/۲۲۸	۰/۰۸۶	۰/۷۷۱
اطلاعات	۰/۴۱۹	۰/۰۸۶	۰/۷۷۱
پیام‌های نرم‌افزار	۰/۲۲۸	۰/۰۸۶	۰/۷۷۱
یادگیری چگونگی کار با نرم‌افزار	۰/۵۸۸	۰/۰۸۶	۰/۷۷۱
راهنمای نرم‌افزار	۰/۱۹۹	۰/۶۲۳	۰/۷۷۱
سایر امکانات و قابلیت‌های نرم‌افزار	۰/۴۱۹	۰/۶۲۳	۰/۷۷۱
رضایت کلی نرم‌افزار	۰/۵۰۵	۰/۶۲۳	۰/۷۷۱

جدول ۴: نتایج آزمون همبستگی بین متغیرهای رابط کاربری نرم‌افزار و سواد کتابخانه‌ای کتابداران

وضعیت کلی نرم‌افزار	صفحه‌ی نمایش اطلاعات	واژگان و پیام‌های نرم‌افزار	یادگیری چگونگی کار با نرم‌افزار	راهنمای نرم‌افزار	سایر امکانات و قابلیت‌های نرم‌افزار
همبستگی Spearman مقدار P	۰/۳۰۰	- ۰/۰۲۹	- ۰/۹۴۳	۰/۲۰۰	- ۰/۰۸۶
سواد کتابخانه‌ای	۰/۶۲۴	۰/۹۵۷	۰/۰۰۵	۰/۷۰۴	۰/۸۷۲
	۰/۴۸۶				۰/۳۲۹

توجه به وضعیت سواد کتابخانه‌ای و دیدگاه کتابداران نسبت به نرم‌افزار پارس آذرخش در جدول ۴، میزان همبستگی بین این دو عامل مورد بررسی قرار گرفت.

با توجه به نتایج به دست آمده در جدول ۴ و مقدار P حاصل برای هر یک از متغیرهای رضایت از رابط کاربری نرم‌افزار پارس آذرخش، تنها بین وضعیت واژگان و پیام‌های نرم‌افزار و سواد کتابخانه‌ای کتابداران، رابطه‌ی معنی‌دار وجود داشت و بین سایر متغیرهای رضایت از رابط کاربری و سواد کتابخانه‌ای کتابداران هیچ ارتباط معنی‌داری وجود نداشت.

بحث

بر اساس یافته‌های پژوهش، وضعیت متغیرهای رضایت از تعامل با رابط کاربری نرم‌افزار پارس آذرخش از نظر کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، در حد متوسط قرار داشت. این نتایج هم‌راستا با نتایج حاصل از پژوهش زره‌ساز و همکاران بود، چنان‌که ایشان نیز در پژوهش خود به این نتیجه دست یافتند که وضعیت مواردی مانند صفحه‌ی نمایش اطلاعات نرم‌افزار، واژگان و پیام‌های نرم‌افزار، یادگیری چگونگی کار با نرم‌افزار، راهنمای نرم‌افزار و قابلیت‌ها و امکانات نرم‌افزار سیمرغ از دیدگاه دانشجویان شرکت‌کننده در پژوهش در حد متوسط بود (۲). علاوه بر این، مهرداد و عصارای شهر نیز در پژوهش خود دریافتند که دانشجویان دانشگاه شیراز در حد متوسطی از تعامل با نرم‌افزار پارس آذرخش رضایت دارند، که تأیید‌کننده‌ی نتایج پژوهش حاضر مبنی بر رضایت در حد متوسط کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان از تعامل با نرم‌افزار پارس آذرخش بود (۷).

Ahmed و همکاران در پژوهش خود به این نتیجه دست یافتند که با آموزش کاربران در استفاده از رابط کاربری

نرم‌افزار، رضایت ایشان از رابط کاربری افزایش می‌یابد (۱۱). با توجه به این مسأله و نیز یافته‌های پژوهش حاضر پیشنهاد می‌شود، طراحان نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای اقدام به برگزاری برنامه‌های دوره‌ای جهت آموزش کتابداران در استفاده از نرم‌افزار نمایند که موجب افزایش رضایت کتابداران در استفاده از رابط کاربری نرم‌افزار پارس آذرخش شود.

در پژوهش مهرداد و عصارای شهر، نتایج به دست آمده حاکی از آن بود که بیشترین رضایت دانشجویان دانشگاه شیراز از رابط کاربری نرم‌افزار پارس آذرخش، مربوط به صفحه‌ی نمایش اطلاعات نرم‌افزار و کمترین میزان رضایت مربوط به واژگان و پیام‌های نرم‌افزار بوده است (۷). این در حالی است که نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بیشترین میزان رضایت کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان به ترتیب مربوط به وضعیت کلی نرم‌افزار، صفحه‌ی نمایش اطلاعات و کمترین میزان رضایت مربوط به متغیرهای راهنمای نرم‌افزار و سایر امکانات و قابلیت‌های نرم‌افزار پارس آذرخش بود. همان‌طور که مشاهده شد، نتایج هر دو پژوهش از لحاظ رضایت از صفحه‌ی نمایش اطلاعات نرم‌افزار، همخوانی وجود داشت، اما دانشجویان دانشگاه شیراز از واژگان و پیام‌های نرم‌افزار رضایت کمی داشتند، در حالی که کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان از این متغیر رضایت در حد متوسط داشتند. علاوه بر این، ایشان به این نتیجه دست یافتند که بین سواد کتابخانه‌ای و سواد رایانه‌ای دانشجویان و میزان رضایت آن‌ها از تعامل با این نرم‌افزار رابطه‌ی معنی‌داری وجود ندارد. این نتایج با نتایج پژوهش حاضر مبنی بر عدم وجود رابطه‌ی معنی‌دار بین سواد رایانه‌ای و سواد کتابخانه‌ای کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با میزان رضایت آن‌ها از رابط کاربری نرم‌افزار پارس آذرخش

داشته باشد. از این رو و با توجه به نظرات کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، می‌توان پیشنهادهای زیر را جهت بهبود طراحی نرم‌افزار و رفع مشکلات آن در ویرایش‌های بعدی ارائه داد. با توجه به این که کاربران نرم‌افزار کتابخانه‌ای دارای سطوح مهارتی متفاوتی از نظر دانسته‌های پیشین، علایق موضوعی، سواد رایانه‌ای و سواد کتابخانه‌ای هستند، توجه به سطح مهارت و ویژگی‌های همه‌ی کاربران و ارائه‌ی مسیر متناسب با مهارت کاربران برای جستجو در نرم‌افزار از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و نرم‌افزار کتابخانه‌ای باید برای طیف وسیعی از کاربران مبتدی و کم تجربه تا کتابداران با تجربه، پیش‌بینی‌های لازم را داشته باشد. کتابداران معتقدند طرح کلی صفحه‌های نمایش نرم‌افزار از تنوع و جذابیت خاصی برخوردار نیست. استفاده از فونت‌های مناسب و نیز اندازه‌ی مناسب حروف، همچنین رنگ‌های مناسب در طراحی صفحات، موجب جذاب‌تر شدن صفحه‌ی نمایش و ترغیب کاربران در استفاده از آن می‌شود. از دیگر نکاتی که توجه به آن از اهمیت زیادی برخوردار بود، امکان برگشت از یک صفحه به صفحه‌ی قبل و یا صفحه‌ی نخست نرم‌افزار بود. گنجاندن گزینه‌ی «بازگشت» و یا «Back» در صفحه‌ی نمایش، امکان گردش در صفحات قبلی را برای کاربران امکان‌پذیر می‌کند. استفاده از این گزینه موجب بازگشت به صفحات قبل، مشاهده‌ی مراحل طی شده و تصحیح اشتباهات احتمالی از سوی کتابداران هنگام فهرست‌نویسی و ورود اطلاعات می‌شود. توجه به طراحی مناسب صفحه‌ی نمایش به خصوص برای کتابداران از اهمیت زیادی برخوردار است، چرا که نرم‌افزار به عنوان ابزار کار کتابداران است و طراحی صفحه‌ی نمایش کارآمد و جذاب موجب افزایش رضایت آن‌ها از کار با نرم‌افزار می‌شود. کتابداران انتظار دارند از واژگان و اصطلاحات تخصصی کتابداری در نرم‌افزار استفاده شود. از این رو پیشنهاد می‌شود، سطوح کاری مناسب برای کتابداران و دانشجویان طراحی شود، تا موجب رضایت هر دو قشر هنگام کار با نرم‌افزار شود.

نتایج پژوهش نشان داد، کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان رضایت چندانی از راهنمای نرم‌افزار نداشتند و رضایت

همسویی داشت. این در حالی است که زره‌ساز و همکاران دریافتند که رابطه‌ی معنی‌داری بین سواد رایانه‌ای دانشجویان و میزان رضایت آن‌ها از تعامل با نرم‌افزار سیم‌رغ وجود داشت، اما بین سواد کتابخانه‌ای و میزان رضایت آن‌ها از تعامل با نرم‌افزار، رابطه‌ی معنی‌دار وجود نداشت (۲).

در پژوهشی که توسط فتاحی و پریخ انجام شد، اصولی برای افزایش کیفیت و میزان مفید بودن نمایش در فهرست‌های رایانه‌ای ارائه شد. از جمله‌ی این اصول، ارائه‌ی مقدار کافی اطلاعات، نظم و ترتیب منطقی نمایش، انعطاف‌پذیری نمایش و اصل زیبایی در نمایش اطلاعات بود (۶). همان‌طور که مشاهده شد، رعایت این اصول در بخش صفحه‌ی نمایش اطلاعات نرم‌افزار پارس آذرخش مورد پرسش قرار گرفت، که نتایج نشان دهنده‌ی رضایت در حد متوسط کتابداران از صفحه‌ی نمایش اطلاعات نرم‌افزار پارس آذرخش بود. توجه و رعایت اصول مربوط به طراحی صفحه‌ی نمایش اطلاعات می‌تواند رضایت کتابداران از تعامل با این نرم‌افزار و استفاده‌ی بهتر از آن را به همراه داشته باشد.

یکی دیگر از اصولی که فتاحی و پریخ، خود ارائه نمودند اصل راهنمایی و کمک به کاربر بود (۶). همان‌طور که نتایج این پژوهش نشان داد رضایت کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان از راهنمای نرم‌افزار کمتر از حد متوسط بود. توجه به این بخش از نرم‌افزار نیز برای رفع مشکلاتی که کاربران در هنگام کار با نرم‌افزار برخورد می‌کنند بسیار مفید است و این امر می‌تواند موجب تمایل بیشتر کاربران در استفاده از نرم‌افزار باشد.

با توجه به رضایت متوسط کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان از تعامل با محیط رابط نرم‌افزار پارس آذرخش، می‌توان گفت این نرم‌افزار از دیدگاه کتابداران، کارایی متوسطی داشت. در میان متغیرهای مورد بررسی، متغیرهای چگونگی کار با نرم‌افزار، صفحه‌ی نمایش اطلاعات و واژگان و پیام‌های نرم‌افزار در وضعیت بهتری قرار داشتند، این در حالی است که متغیرهای راهنما و سایر امکانات و قابلیت‌های نرم‌افزار به بازنگری و ارتقای بیشتری نیاز داشتند. توجه به نظرات کاربران نرم‌افزار در طراحی رابط کاربری می‌تواند رضایت بیشتر ایشان را از تعامل با نرم‌افزار به همراه

واژه‌نامه و دایرةالمعارف موجب جذابیت بیشتر نرم‌افزار و نیز رفع مشکلات آنی کاربران و کتابداران مفید می‌شود.

نتیجه‌گیری

نتایج نشان داد، دیدگاه کتابداران شرکت کننده در این پژوهش در مورد ویژگی‌های نرم‌افزار پارس آذرخش در حد متوسطی بود. در میان متغیرهای مورد بررسی، متغیرهای چگونگی کار با نرم‌افزار، صفحه‌ی نمایش اطلاعات و واژگان و پیام‌های نرم‌افزار در وضعیت بهتری قرار داشتند این در حالی بود که متغیرهای راهنما و سایر امکانات و قابلیت‌های نرم‌افزار به بازنگری و ارتقای بیشتری نیاز دارند.

پیشنهادها

با توجه به رضایت متوسط کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان از تعامل با محیط رابط نرم‌افزار پارس آذرخش، می‌توان گفت این نرم‌افزار از دیدگاه این کاربران، کارایی متوسطی دارد. توجه به نظرات کاربران نرم‌افزار اعم از کتابداران و دانشجویان در طراحی رابط کاربری می‌تواند رضایت بیشتر ایشان را از تعامل با نرم‌افزار به همراه داشته باشد. در نتیجه پیشنهاد می‌شود طراحان نرم‌افزار پارس آذرخش با شناخت نیازهای کاربران خود اعم از دانشجویان و کتابداران، رضایت ایشان از کار با نرم‌افزار را افزایش دهند و در جهت رفع مشکلات موجود اقدام نمایند. همچنین آموزش کتابداران در استفاده از امکانات و قابلیت‌های نرم‌افزار می‌تواند موجب استفاده‌ی بهتر از نرم‌افزار و در نتیجه افزایش میزان رضایت آن‌ها از نرم‌افزار شود.

آن‌ها از این بخش از نرم‌افزار کمتر از حد متوسط بود. شاید دلیل این امر غیر فعال بودن راهنمای نرم‌افزار باشد. کاربران هنگام کلیک نمودن بر روی گزینه‌ی راهنما با پاسخی از سوی نرم‌افزار مواجه نمی‌شوند. فعال نمودن راهنمای نرم‌افزار و استفاده از راهبردهای مناسب، قابلیت این بخش از نرم‌افزار را افزایش می‌دهد. قرار دادن گزینه‌ی راهنما در بخش مناسبی از صفحه‌ی نمایش، امکان دسترسی به آن در تمام صفحات و نیز ارایه‌ی راهنمایی‌های مناسب و قابل فهم برای کاربران موجب استفاده کارآمدتر کاربران از نرم‌افزار می‌شود. البته لازم به ذکر است، کاربران خود اغلب از راهنمای نرم‌افزارها استفاده نمی‌کنند. هدف نهایی طراحی راهنما و امکانات کمکی در نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای آن است که این قابلیت‌ها بتوانند در فرایند اطلاع‌یابی کاربران ایفای نقش کنند. از این رو به طراحان نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای پیشنهاد می‌شود به این مقوله در طراحی نرم‌افزار توجه بیشتری داشته باشند، چرا که آن‌ها به دلیل عدم مطالعه‌ی جنبه‌های نظری و آشنا نبودن با مفاهیم روان‌شناختی و رویکرد ذهنی کاربران، محصولاتی تولید می‌کنند که مورد استقبال و استفاده‌ی آن‌ها قرار نمی‌گیرد (۱۲)

از دیگر مشکلات کاربران هنگام استفاده از نرم‌افزار، مربوط به سایر امکانات و قابلیت‌های نرم‌افزار بود. کاربران معتقدند نرم‌افزار از سرعت بالایی برای پاسخگویی در هنگام جستجو برخوردار نیست. افزایش سرعت و دقت نرم‌افزار در پاسخگویی، موجب بهبود فعالیت و افزایش سرعت کتابداران در انجام امور مربوط به کتابخانه می‌شود. توسعه و افزایش امکانات فعلی نرم‌افزار موجب پویایی نرم‌افزار و نیز ترغیب کاربران به استفاده از آن می‌شود. گنجاندن امکانات جدید در نرم‌افزار مانند

References

1. Sanatjou A, Ataee H. Library Softwares: Contrast of Truth with Reality. Proceedings of the Congress Usage and Development of Library Softwares in Iran; 1999 Nov18-19; Mashhad, Iran; 1999. [In Persian].
2. Zerehsaz M, Fattahi R, Davarpanah MR. Survey and Analysis of Ingredients and Traits in Simorq Software Interface and Determining of Psychology Faculty of Ferdowsi University Students' Satisfaction from this Software. Journal of Library and Information Sciences 2006; 36 (4): 127-150. Library and Information Science 2006; 9(4): 127-50. [In Persian].
3. Accretion in Library Software's. Encyclopedia of Library and Information Science. National Library of Iran; 2003 [cited 2011 Sep 14]; Available from: URL: <http://portal.nlai.ir/daka/Wiki.aspx> [In Persian].

4. Zerehsaz M, Fattahi R. Fundamental Regards in Designing User Interface of Computer Systems and Databases. Faslnameh Ketab 2006; 17(2): 251-68. [In Persian].
5. Rahimi A. Prosperity and Efficiency of Computer Systems, Scales for Evaluation of Library Softwares. Proceedings of the Congress Usage and Development of Library Software's in Iran; 1999 Nov18-19; Mashhad, Iran; 1999. [In Persian].
6. Fattahi R, Parirokh M. Survey and Evaluation of Quality of Information Display in Interior Computerized Cataloges and Offering Some Guidance for its Improvement. Proceedings of the Congress Usage and Development of Library Software's in Iran; 1999 Nov18-19; Mashhad, Iran; 1999. [In Persian].
7. Mehrad J, Asari Shahr R. Measuring satisfaction rate of Shiraz University Students with Pars Azarakhsh (OFOGH) user interface and analysis of some of its significant design elements. Information Sciences & Technology 2007; 23(1-2): 1-22. [In Persian].
8. Tabarsa F, Nowkarizi M. Examination and Analysis of the Extent of Factors Influencing Librarians' Perception of the Terms used in Graphic User Interface of Simorgh Library Software. Information Sciences & Technology 2009; 25(2): 227-47. [In Persian].
9. Hashemzadeh MJ, Yeganehfar M. Analysis of the Users' Understanding of Icons in Graphical User Interface of Simorgh Software. Research on Information Sciences & Public Libraries 2010; 16(62): 123-45. [In Persian].
10. Chan J. An Evaluation of Displays of Bibliographic Records in OPACs in Canadian Academic and Public Libraries. Toronto, Ontario: University of Toronto. Faculty of Information Studies; 1995.
11. Ahmed SM, McKnight C, Oppenheim C. A study of learning and retention with a web-based IR interface. Journal of Librarianship and Information Science 2005; 37(1): 7-16.
12. Zerehsaz M, Fattahi R. Effectives on Proce of Helping and Users' Usage from Help on Databases. Library and Information Science 2008; 11(3): 71-96. [In Persian].

Attitude of Librarians towards Interface Features of Pars Azarakhsh Library Software in Isfahan University of Medical Sciences and their Utilization*

Sima Shafie, MSc¹; Rasool Nouri², Alireza Rahimi³, Parisa Shafie⁴, Roghaieh Ghazavi⁵

Original Article

Abstract

Introduction: Library software is a computer-based program that is used in libraries and information centers for information storage, processing and retrieval. Interface environment is a part of library software that establishes connection between computer and user and also shifts information between user and the system. The present study aimed to determine the attitudes of librarians in Isfahan University of Medical Sciences towards the specifications of Pars Azarakhsh library software interface in 2009.

Methods: A questionnaire was used for data collection, consisting of 51 closed questions. The study population included the librarians in Isfahan University of Medical Sciences. Librarians were all those who were working in libraries of Isfahan University of Medical Sciences (n = 50). Descriptive statistics methods and correlation test were used for data analysis.

Results: The results of this research showed that librarians believed some factors like pageant, vocabulary and messages of software as well as learning how to use software were in medium and upper than medium. Moreover, librarian's attitude toward help and other capabilities was lower than medium. All the librarians believed that Pars Azarakhsh software user interface environment was medium (3.20). In addition, there was a non-significant difference between Pars Azarakhsh software user interface and computer literacy of librarians. There was a significant difference between letters and messages of software and library literacy of librarians and there was no significant difference between other variables of Pars Azarakhsh software user interface and library literacy of librarians.

Conclusion: Findings showed that librarians' view about Pars Azarakhsh variables was at medium level. Among these variables, some such as how to work with software, pageant, vocabulary, and messages of software were in the best situation. However, help features and other capabilities need to be developed more.

Keywords: Librarians; Computer-User Interface; Software; Libraries; Universities

Received: 17 Feb, 2012

Accepted: 24 Feb, 2013

Citation: Shafie S, Nouri R, Rahimi A, Shafie P, Ghazavi R. **Attitude of Librarians towards Interface Features of Pars Azarakhsh Library Software in Isfahan University of Medical Sciences and their Utilization.** Health Inf Manage 2013; 10(1): ??

* This article is extracted from research project No. 288186 in Health Information Technology Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.

1- Library and Information Sciences, School of Education and Psychology, Alzahra University, Tehran AND Instructor, Payam Noor University of Isfahan, Isfahan, Iran

2- Lecturer, Medical Library and Information Sciences, School of Management and Medical Information, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan AND PhD Student, Health Information Management, School of Allied Medical Sciences, Tehran University of Medical Science, Tehran, Iran (Corresponding Author) Email: nouri@mng.mui.ac.ir

3- Lecturer, Medical Library and Information Sciences, School of Management and Medical Information, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

4- MSc Student, Library and Information Sciences, School of Psychologic and Education Sciences, The University of Isfahan, Isfahan, Iran

5- MSc Student, Scientometrics, School of Human Sciences, University of Shahed, Tehran, Iran